

Odpovědi Ministerstva životního prostředí k zaslaným dotazům

2. v souvislosti s přijetím zákona č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona, dochází s účinností od 1. 7. 2023 ke změně zákona č. 114/1992 Sb. – mimo jiné kompetence orgánů ochrany přírody a krajiny obecních úřadů a pověřených obecních úřadů (obce I. a II. typu) přechází na ORP – např. povolování kácení dřevin (MMFM bude povolovat kácení dřevin v rámci ORP, tj. na území 37 obcí!!!) – **PERSONÁLNÍ PODSTAVA!!!**

V kuloárech se hovoří, že se posune účinnost...? Měli bychom se včas připravit – RMFM schválí navýšení počtu zaměstnanců, výběrová řízení, zajištění pracoviště, IT atd.

Odpověď:

Zákon č. 284/2021 Sb. byl přijat jako doprovodný zákon k novému stavebnímu zákonu č. 283/2021 Sb. a tedy i změny přijaté v souvisejících zákonech (včetně zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny) vycházely z původní integrace kompetencí v ochraně přírody a krajiny pod stavební úřady. S tímto vědomím (kdy většina kompetencí zejména v obecné ochraně měla přejít pod státní stavební správu) byla mj. navržena změna orgánu ochrany přírody příslušného k povolování kácení - tj. kácení u zbytkových (nestavebních) záměrů mělo přejít z obcí I. na ORP. Novela stavebního zákona, projednávána v tomto volebním období jako sněmovní tisk č. 330, již se zřízením "integrovaných" státních stavebních úřadů nepočítá. Souběžně projednáváný návrh zákona o JES a návrh změnového zákona k zákonu o JES navrhuje zařízení institutu "jednotného environmentálního stanoviska", které bude vydáváno buď ORP nebo krajem, ev. MŽP a v něm budou integrovány všechny dosud samostatné akty v ochraně životního prostředí vydávané ke stavebním záměrům, včetně závazného stanoviska ke kácení dřevin. Účinnost novely stavebního zákona, zákona o JES i změnového zákona byla původně navržena k 1. 7. 2023, nově je navrženo (pozměňovacím návrhem) posunutí účinnosti k 1. lednu 2024. Každopádně kompetenční změny navržené v zákoně č. 284/2021 Sb. nevstoupí s nejvyšší pravděpodobností v účinnost.

Kompetenční změny týkající se kácení dřevin podle návrhu změnového zákona (změna zákona č. 114/1992 Sb.) - sněmovní tisk 329, s účinností pravděpodobně od 1. 1. 2024:

- kácení pro účely povolení stavebního záměru bude součástí JES (JES bude vydávat ORP/KÚ/MŽP) - lze si vyžádat stanovisko obce I.*
- ve zvláště chráněných územích + lokalitách Natura 2000 bude povolení kácení pro účely stavebních záměrů součástí tzv. společného rozhodnutí správy NP/AOPK ČR/KÚ; kácení pro nestavební záměry mimo ZCHÚ a v lokalitách soustavy Natura 2000 zůstane na obcích I. (viz rovněž pozměňovací návrh VŽP)*

3. § 9 odst. 3 z.č. 114/1992 Sb. - Pokud orgán ochrany přírody neuloží provedení náhradní výsadby podle odstavce 1, je ten, kdo kácí dřeviny z důvodů výstavby a s povolením orgánu ochrany přírody povinen zaplatit odvod do rozpočtu obce, která jej použije na zlepšení životního prostředí. Ten, kdo kácel

dřeviny protiprávně, je povinen zaplatit odvod do Státního fondu životního prostředí České republiky.7) Výši odvodů, podmínky pro jejich ukládání i případné prominutí stanoví zvláštní zákon.

Zvláštní zákon od roku 1992 nebyl přijat. Existuje iniciativa, která připravuje podklady. Počítá MŽP s vydáním tohoto zvláštního zákona? Kdy?

Odpověď:

Se zavedením odvodů za kácení se do budoucna počítá (na MŽP existuje pracovní skupina, která toto řeší). Nyní se rozhoduje o mechanismu, podle něhož by odvody (zřejmě pouze v souvislosti se stavebními záměry) byly vypočítány. To je zásadní nejen pro společenskou akceptovatelnost výše odvodů, ale i pro zachování motivace ukládat náhradní výsadbu, je-li to možné. Zároveň je třeba si uvědomit, že půjde o zcela nový správní poplatek, jehož ukládání, vybírání a vymáhání se bude řídit zákonem o správě daní a poplatků, tj. jde o relativně komplikovanou správní agendu. V souvislosti s nově schvalovaným zákonem o JES půjde o další kompetenci pro orgány ochrany přírody (orientační stanovení výše odvodů v JES + zřejmě samostatné rozhodnutí OOP o konečné výši odvodů v závislosti na zahájení stavebních prací). Odvody za kácení budou pravděpodobně součástí novely zákona č. 114/1992 Sb. předkládané v příštím roce.

4. Doporučení pro dotační programy OP ŽP na výsadby dřevin a projekty související s rozvojem zeleně, ev. adaptačními opatřeními na změnu klimatu – do způsobilých výdajů zahrnout i „Vynucené přeložky inženýrských sítí v nezbytném rozsahu, pokud tyto sítě prokazatelně znemožňují realizaci projektu“ – realizace mnohých projektů ztroskotá právě na vysokých finančních nákladech souvisejících s nutnými přeložkami inž. sítí.

Odpověď:

Uvedená záležitost není v rámci OPŽP snadno řešitelná. Uznání dané záležitosti jako součásti projektu by bylo teoreticky možné jen u větších projektů jako součást projektu, tedy jako uznatelný náklad ve formě "vyvolané investice". U menších projektů vykazovaných v rámci ZMV (zjednodušených metod vykazování: do 200tis EUR) toto není možné, neboť jsou náklady posuzovány podle NOO (náklady obvyklých opatření) a v nich není položka týkající se nákladů přeložení. Vzhledem k současné malé alokaci v rámci OPŽP a riziku účelovosti projektů (kdy by motivací žadatele mohlo být právě pokrytí vyvolaných investic a vznikaly by tak paradoxní projekty - zejména u výsadeb) navrženou úpravu MŽP nedoporučuje. Je možné obdobné projekty směřovat do jiného programu (IROP.)